

Politikailag korrekten

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 23. szám, 2017. június 9.

Lehet-e egyszerre nyíltan és politikailag korrekten beszélni a mai magyar szegénység okairól? Tegyük egy próbát.

Így idézi Székely Gábor az *ÉS* 17. számában („*Könnyed kommunizmus*”, 2017. ápr. 28.) Gerő András egy gondolatát: „...a polgárosodás értékrendjét nélkülöző gondolkodásban az sem merül fel, hogy valaki saját hibájából is lehet szegény.”

Miért nem merül fel? Mert azzal deprimálnánk szegény szegényeket, azt a négymilliót? Nézzük vázlatosan.

Három ok miatt lehet valaki szegény. Először, mert nincs jövedelme vagy vagyona, s azért nincs, mert nincs munkája, s munkája azért nincs, mert nincs képzettsége vagy káros szenvedélyei vannak, vagy rossz vidéken lakik. (Mindezek további okai messzire vezetnek.) Másodszor azért lehet szegény, mert jövedelme ugyan van, de kevés. Miért kevés? Mert nem kurrens a szakmája (nem informatikus vagy politikus), illetve mert a munkáltatója minimálbéren tartja. Mindegyik esetben csak magát okolhatja. Tanult volna jobb szakmát, vagy keresne jobban fizető munkáltatót. Tudna keresni? (Egy nagyváros kisvállalkozójának minden munkása minimálbéres, de ő maga évente cseréli az autóját.) Harmadszor pedig azért (s ez utólagos kiegészítés, az MTA 2017. május 30-i konferenciájának hatására került ide, Baló György esti műsora nyomán), mert 2011 óta egyre erősebben hat az a tudatos kormányzati „szociálpolitika”, amely a nagycsaládosokat nem családi pótlékkal támogatja, hanem adókedvezménnyel. Tehát különbséget tesz a dolgozó és a nem dolgozó szülő gyereke között. (Hosszú lenne végigkövetni ennek a folyamatát. Lényege az, hogy ha egy háromgyerekes családot csak egy közmunkás tart el, akkor az a család a havi közmunkabér után kerekén 25 000 forint adó- és járulékkezdményt kap, s ez nem is szól az év 12 hónapjára, hiszen egész évben nem közmunkás, ha pedig két fiatal pedagógus, akkor ők a teljes, százezres kedvezményt igénybe vehetik egész évben. Vagyis megállapítható, hogy ebben a rendszerben egy pedagógus gyereke legalább ötször akkora támogatást érdemel, mint egy közmunkás gyereke. Tehát ötször annyit is ér?)

Melyek lehetnek a kilábalási útvonalak?

a) A munkanélküliek számára termelő munkahelyet telepíteni (iparit, mezőgazdaságit, nem stadiont). Megvolt?

b) A munkanélkülieket szakmára oktatni, nem közmunkára szervezni. Megvolt?

c) A kiskeresetűek munkahelyeire modern technológiát telepíteni, ami nagyobb értéket termel. Megvolt?

d) Nem minimálbért adni, hanem tisztességeset. Megvolt? (Nem tudom, hogy az ország ötödik leggazdagabb emberének van-e 16 000 alkalmazottja. Tételezzük fel, hogy van. S képzeljük el, hogy mi lett volna, ha tavalyi vagyongyarapodásának csak a feléről, azaz ötvenmilliárdról mondott volna le, adta volna oda annak a tizenhatezer beosztottjának. Fejenként vagy bruttó százötvenezer fizetésemelésre futotta volna belőle, vagy kétmillió jutalomra. Aztán képzeljük el, hogy ezt a pozitív példát követte volna a sok sorstárs nagyvállalkozó. Aztán ébredjünk fel.)

e) A családi adókedvezmények helyett (amelyek a jobb módú családok gyerekeit ötször olyan értékesnek tekintik, mint a közmunkások gyerekeit) minden gyermeket egyenlőnek tekintve, azonos mértékben támogatni családi pótlékkal, illetve a többgyerekes családokat nem jövedelmük, hanem a gyermekek száma szerinti mértékben, de diszkrimináció nélkül, egyformán dotálni.

